

# SLOVENIJA.

List 38.

V petek 10. Listopada

1848.

Slovenija izhaja vsaki teden dvakrat, in sicer vsaki torek in petek. Predplačuje se za celo leto v založnici v Ljubljani 7 gold., za pol leta 3 gold. in  $\frac{1}{2}$ , za eno kvartro 1 gold. in 45 kr. Za celoletno pošiljanje na dom v Ljubljani se odrajuje še  $\frac{1}{2}$  gold. Za po pošti pošiljano Slovenijo je celoletno plačilo 8 gold., polletno 4 gold., za eno kvartro 2 gold.

## Domorodne misli.

V mogočnim gibanju zdajnega časa storjene skušnje zbudijo v vsakim človeku, čigar serce je za srečo in veličastnost človeštva vneto, zlahtno nadušenje, iz katerega zmiraj več novih svojemu narodu koristnih želj izvira, tako da rodoljub željan svoje rojake vsih dobrot in omike deležne viditi, nikdar počivati nemore.

Edini krič vsih narodov Evrope je sloboda, vsi so pripravljeni za njo blago in kri zgubiti, vsi si prizadevajo jo na stanovitni podstavi, na podstavi narodniga izobraženja in napredovanja osnovati, vsakemu človeku enako mero pravic ohraniti, in razmere med seboj na naravno podlago vstanoviti; vsi jednokervni narodi, ktere so nesrečne zgodbe časa ali pa samovoljni vladarji razdelili, zdaj želijo se združiti, de zjedinjeni slobodo in mir vterdijo in močni proti ptujim postanejo. Iz med ljudstva izvoljeni namestniki so zbrani na zborih, de potrebne zakone in postave za osnivanje in vterdenje teh pravic in dobrot pogovorijo in sklepajo. Tem namestnikom so nar svetejše pravice ljudstev, njih sreča in nesreča izročene, morajo tedaj časti vredni in pošteni, za srečo svojiga naroda navdani, za svojo narodnost goreči in izobraženi možje in pripravljeni biti po lastnim prepričanju, proti svojim nasprotnikom brez obzira na okolnosti, nevtrudljivo in zmage gotovi govoriti, ne iz samopridnosti, prenapete častilželčnosti ali kakšniga dobička, ampak iz ljubezni do svojga naroda se truditi, svoje prepričanje in mnenje brez strahu, slobodno pred svetom izustiti, in glas le za srečo domovine in čast naroda oddati. Dolžnost vsacega z takimi lastnostmi prevideniga in potrebe deržave in deržavljanov posebno poznajočiga moža je, se oglašiti in za namestnika se priporočiti, ljudstva al volivcov dolžnost pa je tudi le take omikane glave izbrati, de vsim zadostijo in de so domovini v prid, čast in slavo. Volitve so tedaj odvisne od tacih časti vrednih mož, od izobraženja, karaktera in zavpanja volivcov, in po izidu volitev se zamore v obnim izobraženje, karakter in zavpanje ljudstva premeriti in presoditi.

Tega se lahko na našim deržavnim zboru prepričamo, namestniki raznih na višji ali manjši stopnji ljudske omike stoječih narodov so tukej pričujoči, in misliti bi se moglo, de bo v obnim bolj izobraženo ljudstvo tud bolj izurjene in sprevidne poslance poslalo, ako bi se, glede na karakter in iz njega izvirajoče zavpanje posamesnih narodov tud nasprotniga ne prepričali. Med austrijskimi narodi so dozdej Nemci še naj boljši priprave k obudi imeli, njih jezik je bil deržaven, v nemškem jeziku se je vse učilo, in sploh se lahko reče, de so naj omikaniši bili, vendar so tudi k tacim poslu nepripravne možje volili, in vidimo, de tudi Nemci vendar redkejši zavpanja proti gospodam nimajo. Pri austrijskih slavjanskih narodih je poprejšna vlada skoz zanemarenje in zaničovanje narodniga jezika, zavestje in karakter spridla in popačila, neprijateljstvo in sovražnost proti zaničavcam svojiga jezika in šeg ucepila in tedaj tudi proti ptujšino rabijočim gosposkam, tako de se ljudstvo, vedno zvižaje se boječ, clo dobrih in pravično spoznanih svetov ogiblje. Ta vtruplena nezaupnost je tedej pri njih volitvah tud več očividna, samo naši brati Čehi se slavno v tem ob-

ziru med vsimi, tud med Nemci, razločijo. Primerim tu samo volitve namestnikov českiga ljudstva z slovenskimi. Česko prosto ljudstvo izuzemši njih zgodovinske spominke, je na enaki stopnji izobraženja kot slovensko, jednaki jarm je njih razcvet tišal, vendar so česki domorodci pri ljudstvu toliko zavpanja imeli, de je po njih svetu samo učene in občno poštene, svojo domovino in slavjansko narodnost čez vse ljubijoče namestnike zvolilo, in prepriča se zdaj, de le taki za deržavne opravila pripravi možje čast domovine braniti in pravice ljudstvu pribojevati zamorejo, in v njih slavo rečem, de so sploh in tud od Nemcov ko najizurjeniši in učeni poslanci našiga deržavniga zbora spoznani.

Kako žalostno in obupljivo se je pa po Sloveniji godilo? Naši domorodci so Slovencam previdne in poštene zavolj njih rodoljubja in prizadevanja po celi deželi znane, časti vredne možje priporočili, in prepričani so bili, de le taki zamorejo stanje in potrebe naše domovine presoditi, za prid ljudstva, naše narodnosti in obstoj naše skupne domovine poganjati, ali malokterimu izmed tih so svojo gotovo srečo in zaupanje izročili, marveč bahčam in prostim kmetam, kteri od deržavnih uredb in opravil, od dolžnost namestnikov clo nič ne razumijo, in namest, de bi opravila svojim tovaršam olajšali, ko lipovi bogovi v zbornici sedijo ali clo spijo, in ne po lastnim prepričanju in previdnosti, ampak pridobljeni in podkupljeni od nam sovražnih strank našim željam in pridu nasprotni glas brez premislika ali vedenja žalostnih nasledkov dajo; ali so pa našo domovino in jezik neznajoče ptujce in ostudne nemškutarje izvolili, kteri zaničovaje našo narodnost in našo slovensko domovino, ne spregovorijo besedice za odrešenje, ampak zasramovaje naše nar svetejši pravice, v pogubljenje Slovencev, njih volivcov! — Ali se je tega čuditi? — Nikdar ne — čuditi bi se mogli, ako bi tako ne bilo!

V neznani nemščini se učenci brati in pisati vadijo, nepotrebne reči se jim v glavo ubijajo, učenje pri prihodnim kmetijstvu koristniga se jim ogreni — tako se malo ali clo nič ne nauči; — ali je mar pametno mladost v ptujimu jeziku učiti, čigar glase ne razumi in ne potrebuje, ali je znabiti dokaz, de na nemški zemlji prebivamo, če naši kmeti svoje ime na le v nemškem jeziku in pravopisu podpisati znajo. — To je ljutost in vcepljenje sovražstva v nedolžno otroško serce, ktero se iz prepričanja, de le ptujšina k dosegi nekake prednosti pelje, in de vsi tako imenovani gosposki ljudje svoj jezik zaničujejo, dan na dan bolj vkoreni, nezaupnost v njemu in tako v celimu narodu razširja in karakter ljudstva spridi. Komu ima tako ljudstvo verjeti in zaupati? Raduje se, če svetu ogibati se zamore, in boječ kakšniga neprijetniga nasledka ravno protivno stori, — volitve slovenskih namestnikov, izuzemši nektore občnošpšovane in slavne gospose, željam domorodcov tedaj ne zadostijo — in so v primeru k drugim narodom našiga cesarstva, gledé na gor opomnene razmere žalosten prikazik zanemarene ljudske omike, vkoreninjene nezaupnosti in spridenjiga ljudskiga karaktera slovenskiga naroda.

Vdaril, bratje! sim na zvon oprostena tiska, ne iz prenapetiga narodniga nadušenja, al sovražstva, ampak iz ljubezni do resnice in

domovine, de se ne bode, ako želje naroda ne izpolnijo, zanikernost rodoljubam ali cela krivica ljudstvu pripisovala, ampak tistim namestnikom, kteri so se brez de bi potrebne vednosti imeli, priporočili, ali prevzevši imenitni poklic za prid domovine in volivcov se poganjati obljubijo, potem pa nezvesto narod ogoljufajo. Sreča in slava naroda je jim izročena, odgovorni so tedaj tudi njemu in našim unukam!

O blazi možje, iskreni domorodci! premislite te žalostne razmere, njih popolna znanost je k vašimu plodonosnimu prizadevanju, k okrepenju in osrečenju našiga naroda, k ohranjenju prihodniga blagostanja, k obudi narodniga zavestja, slobode in bratimstva potrebna. Narodno zavestje izvira iz narodnimu duhu primerniga izobraženja, in ožlahtenja ljudskiga karaktera, domorodca skerb tedaj ni samo povzdiga materniga jezika in narodniga nadušenja, ampak tudi omečenje prevzetne in napihnene, po nekterih krajih naše domovine vkorenjene oholnosti (Hochmuth) in termoglavne, vse zaničevajoče samopridnosti. Brez ožlahtenja ljudskiga karaktera se narodno zavestje v tako prevzetnost zverže, katera se mora razločiti od zlahtniga narodniga ponosa; podpiraje se, zamoreta zaupnost, bratimstvo in složnost obuditi, narod pa ojačiti in ožlahtniti.

V Beču v začetku mesca Kozoperska.

P. — r

## Je Jelačić-ban reakcionar?

„Se ve de! In kakšen!“

„Jelačić-ban je baron, zlahtnik. Zlahtniki so pa proti ljudstvu, proti demokraciji.“

„Jelačić-ban je cesarski general in feldmarsallajtnant, — vojak pa nemore biti za slobodo, dokler je v vojaški službi.“

„Jelačić je ban, to je narvikši politiški uradnik v trojjedinim kraljestvu hervaško-slavonsko-dalmatinskim — uradnik pa je živ po paragrafih, birokrati niso kristjani, v kancelijah slabo razcveta narodna korist.“

„Jelačić je aristokrat, birokrat in vojak. Ni dvombe o tem, de je Jelačić reakcionar.“

Takšna veša je vodila tiste, kteri so, po temi okoli šlataje, o sercu Jelačića-bana modrovali, kteri so nepoznavši duha, besed in djanj tega moža, se le golih forem deržali, razmere jugoslavjanske po svojih domačih merilih in Jelačića po starih aristokratiških izgledih sodili. Ker so nekaj od njega slišali, kar se ni zravvalo s popolnim aristokratam, so rekli od njega, de je čuden, de je drugi Valdštejn drugiga Ferdinanda itd.

Bodi nam dopušeno nekaj od njegovih lastnost tu razodeti.

Pervič, ko zlahtnik je prodal Jelačić svoje malo premoženje in ga je domovini v dar prinesl. On sam se je imenoval proletarja, ki od dne do dne le od cesarske službe živi in ki svojiga toliko nema, kamor bi vstopil. Ti, kteri so ga vidili na hervaškim zboru govoriti pri vprašanji zastran tlake in podložnosti, in pri drugih priložnostih, ko je bilo govorenje od oprostena in omikanja nižjiga stanu, ti so v njemu gotovo vidili prav demokratiškiga zlahtnika.

Vdrugič, de je Jelačić zapovednik jugoslavjanske armade, je ravno sreča za Jugoslavjanstvo in za celo drugo Slavjanstvo. Jelačić je edini mož, ki pozna pomankljivosti



vojniške uravnave svojiga naroda, in kateri jih bode gotovo tudi popravil in zlasti stan graničarjev polajšal. „Jez sim živel med njimi toliko let, je rekel večkrat v zboru, jez nar bolj vem, kaj de tlači in teži naš vojaški narod; moja nar imenitniši dolžnost je, narpopred tu pomagati.“ Dozdaj sim že nektare življenjopise Jelačića-bana bral, v kterih se ko nar veči njega dela pripovedujejo, kdaj je bil rojen, kje je študiral, kje je oficir postal itd. To so dela vsakteriga drugiga vojaka, ako se tudi neimenuje Jelačić. Mi pa vemo eno malo delo, eno besedo, ktera vse našete dela preseže in ljudomilo serce Jelačića-bana narbolj razkriva. Pripoveduje se še mesca Svečana, ko je Jelačić polkovnik (obristar) bil, je njegov bataljon v Karlovec prišel in k odhodu v Italio se ravnal. Vojšaki so stali pred hišo generala Dahlena in so čakali, de bi jih pregledal. Stali so v hudim mrazu pod milim nebom. Vojšaki so stali dve uri — general pa je lepo sedel v izbi. General ni prišel, in Jelačić polkovnik na zadnje veleval: V pravo toč! in stopaj! — Pride general in se začne jeziti na derzniga polkovnika. „Vaša ekcelencija!“ pravi neprestrašen polkovnik, „tudi jez imam odgovor dati, — ti vbogi ljudi nesmejo zastoj prezebavati na polji za prazni nič.“ To je bilo težko zagrešenje zoper subordinacijo — in njegov vzrok — dobro serce Jelačića. Je bilo pisano na Dunaj, de bi se polkovnik odstavil (kasiral). Hofkriegsrath je odgovoril, de bo Jelačić, ker vendar zasluge ima, penzioniran. Med tim, ko se je to godilo na Dunaju (na Donavi), je bil Jelačić na Savi enoglasno za bana izvoljen. Se je poslalo odborstvo na Dunaj in prošnja z 30 členi, izmed kterih je bil eden za poterjenje Jelačića za bana. Cesar je poterdil iz cele prošnje le sam ta člen. Hervatam se niso dale nikakoršne svobode druge — kakor: Jelačić je postal ban, general, feldmaršallajtnant in velitel na Hervaškim in Slavonskim.

Zdravi razum in človeško serce sta ga storila vodja svojiga naroda, desno roko cesarja in perviga viteza v novi Austrii.

Kar se pa scer vojniškiga serbsko-hervaškiga stanu tiče, bi bilo željeti, de bi v vsaki slavjanski zemlji vojaški duh tako terdno postavil, kot v granici, kjer je vsak deželan vojak in v času sile celi narod armado stori. Po tem neha razpertija med vojništvam in narodam, narod je vojništvo in vojništvo je narod, in boj je samo bramba lastnih pravic, lastne koristi. Orožje je svoboda, in le kdor se boji, je pokoren.

Le zbabjen, sužen, nečimern narod se je orožja odvadil: pogledajte pa na hrabriga Hervata in krepkiga Serbina, njegova narzvestejši tovaršica je bistro orožje, v orožji hodi in govori, v orožji počiva, z orožjem vstaja, orožje mu je gotoviši poterjenje svobode, kot vsi diplomati, vpisi in pogodbe. In Jelačić-ban je vodja tega oboroženiga naroda, sam narod proti sebi orožja ne oberne. Vojaška grozovlada je le tam, kjer stoji vojašnja proti tumpastinu ljudstvu.

Tretjič, Jelačić je ban, to je deželni poglavar, nar viksi politiški uradnik na Hervaškim. Ali Hervaška dežela ni skusila ravno letas slasti takiga birokratiškiga jarma kakor česka in sosedne sesterske dežele. Deržavne službe so na Hervaškim izročene večidel rodoljubam, in narodoljubni izobraženi možje so njih predpostavljeni, in med tim, ko si naše česko ljudstvo vse ustavne svobode z veliko silo iz pesti tihe birokracije izpuljiti in se zanje stanovitno bojevati mora; dajajo tam sodniki ljudstvu orožje v roke, ga vadijo in vodijo na kordon, ga podučujejo sami o novi ustavni svobodi. Na verhi tega rodoljubniga uradništva stoji narveči rodoljub Jelačić-ban, in zdaj njegovi namestniki v Zagrebu, sami odkritoserčni prijatli naroda, ki niso domorodci od danas ali od včeraj, ampak z mnogoletnim narodnim bojem vterjeni, s bojem narodnim proti stari nenarodni vladi, ki je v svojih

temnih in nizkih namenih taista bila na Hervaškim, kot drugod v Austrii.

Mi omikaniši Slavjani v teh nemško-austrijanskih deželah, kakor se nemški intelligenci zljubi jih imenovati, opiraje se na stoletno krivico, ktera se imenuje „historiška pravica“ — mi smo tako vtepeni v stari nered, de deržimo razpertijo med uradništvam in narodam za neogiblivo potrebno reč. Ali bo še dosti vode preteklo, dokler bomo prilezli do spoznanja, de so uradi le za narod, de mora uradnik narodoljubni človek biti, in de, kdor ni domorodec, ne zasluži nobene deželne službe? Rodoljub na čelu izbujeniga naroda čudeže dela. Serbam in Hervatam so resnico teh besedi pokazali: Jelačić-ban, patriah Rajačić in Šupliak — vojvoda, oni so to storili, ker so rodoljubi.

(Nar. nov.)

Družba Slovenja v Gradcu je pri priložnosti poslednjih Dunajskih dogodkov izdala sledeči razglas:

## Volivcam spodnega Štajera.

Brati Slovenci!

V Beču se je prekucija izvalila, in Cesar je moral iz grada svojih očetov, iz glavnega mesta našega cesarstva pobegniti. Stranka Nemčanov in Madžarjev, ktera Austrijsko monarhijo (samovlado) razdrobiti hoče, jo je bila izgojila. Zнала je tud clo v deržavnemu zboru neke može zadobiti, kteri podpirajo krivični njeni namen. — Dežele so svoje poslance k deržavnemu zboru odposlale, naj bi tam ob pravicah ljudstva ino pa prestola, ino po sredstvih vse dele samoderžave po krepkih zvezkih v eno celotino zedinili, posvetovali, ino sklepe črez to za postave vterdili; ne pa k temu, da bi zamudivši te visoke dolžnosti, ino vkljub svojemu važnemu namenu se združili z sovražniki cesarstva ino njegovega prestola, in njim pomagali pri razrušenju obojih. To pa je storil deržavni zbor. On se je postavil na verh prekucije, on njo vodi, ino vse nareduje, orožjeno odbrambo naredbam Cesarjevim proti postavljati, ktere on za osnivanje mira ino reda narejati se prisilenga znajde.

Zato pa je tud kmalo pri izvali prekucije dosti veliko poslancev, kteri spomnivši se svoje visoke naloge, na takim nepostavnim djanju deržavnega zbora niso hteli deleža vzeti, Beč zapustilo, ino pismeno protestiralo proti njegovim naredbam. Med timi so Tirolci in Čehi. Iz tega vzroka tudi Vas, slovenske brate, povabimo, da svoje poslance k časi v pismah opomnite, naj deržavni zbor zapustijo zato, ker tam ne zamorejo več ne samo svojih dolžnosti spolnovati, ampak še više so persileni, podpirati prekucijo proti Cesarju, kteremu Vi dobrote ustave zahvaliti imate. Kdar bode prekucija v Beču vniščena ino pokoj zopet osnovan, tedaj naj vnovič tje pojdejo in svoj poklic dogotovijo.

Vzemite si k sercu te besede, ino kmalo nje naj nasleduje domerno djanje, to je naš sovet, ki vašo blagostanje hoče.

Družba Slovenja v Gradcu.

## Ban svojimu narodu.

Iz Ogerskiga, kjer sim z armado brez zadržkov do Velenca prederl, sim se obernal proti Beču — in glej zdaj sim z celo vojsko pred bečkim ozidjem.

V Beču se je vnel punt in se je zaredil narveči nered; kri je tekla zaklanih nedolžnih ljudi.

Naš cesar je bil prisiljen v drugič pobegniti iz Beča.

To me je pripeljalo pred Beč. Prišel sem, ne podirat, marveč vterdit slobodo; zakaj ni je slobode brez reda; in kdor red vpelje, vterduje slobodo.

Volja naroda mojiga je tudi moja volja.

Narod moj hoče, de ostane celotno austrijsko cesarstvo, in de v tem cesarstvu on (narod) bo sloboden kot vsi drugi narodi.

Malopridna truma bečkih puntarjev tega neče, marveč vzdiguje punt zoper cesarja in cesarstvo, snujejoč temu pogin, našimu narodu pa sužnost in okove.

Zato sim prišel, de pomagam potolci to kačo, ktera pljuje strup in jad na vse, kar ne diha z njenim duham, — to kačo, ktera se je združila z našimi sovražniki — z Madjari.

Tvoj ban in poglavar, narod moj, — je pravi in za te blagonosni pot nastopil. Tvoje osoda se pod bečkimi zidinami snuje!

Mišica (Muskel) tvojih verlih junakov, ktere si izročil v roke svojimu banu, ti bo tudi pred Bečam našla slobodo in slavo!

Ali Vi, ki ste ostali doma, ne deržite križama rok! Dokler mi tukej razvezujemo voz, ki so ga nam spledli naši sovražniki Madjari v društvu z puntarsko bečko derhaljo, — se vzdigujejo iz druge strani naši sovražniki, de prederejo v našo domovino, de tam palijo in žgo in de nam svetinjo oskrunijo.

Naša domovina — Hervaška in Slavonia, — ima še dosti hrabrih sinov, ki zamorejo odbiti vsakteri sovražni naval. Zato se vzdignite na noge, ter branite možko domovino, kteri ste ostali doma!

Vozel pri Beču se bo kmalo za kaki dan razvezal; in potlej pridemo tudi mi Vam v pomoč. —

Ne gledajte na nikogar, ampak zanesite se na se in svojo mišico! Jaka mišica Hervatov je premagala že večkrat jačjiga sovražnika, kakor je ta, ki Vam iz une strani Drave perti. — Sramota bi bila, de bi, dok vaši bratje na daljnim svetu pod svojim banam se bojujejo za svojo slobodo in slavo, — vam sovražna noga prekoračila prag mile domovine.

Pozdrav vsem in vsakimu.

V Rothneusiedlu pri Beču 27. Koz. 1848.

Jelačić I./r.

## Austrijsko Cesarstvo.

Dunaj.

(K) 4. Listopada. De se zdaj, ko je Slavjanu vnovič perpušeno slobodno dihati, dopisovanja zopet poprimem, hočem v kratkim žalostne dogodbe zadnjih dni očertati, kolikor mi jih je bilo zvediti mogoče.

Znane so vam iz časopisov velike priprave v brambo Dunaja, kot tudi mnogi mali poboji prednjih straž pri posameznih liniah. V saboto (28. Koz.) se je še le prvi napad začel in sicer od Hervatov na Landstrasse, od pešcov in lovecov na Jägerzeile in Leopoldovo, na obeh straneh so vojaki premagali po hudim boji in streljanjem s štuki, na več barikad je bilo treba s štuki streljati in z natokam jih vzeti, nektare hiše so bile z raketami zažgane, druge tudi od ljudstva. Jelačić je šel za svojimi junaškimi premagavci, prvi so bili junaki od Peschiere, tisti bataljon Otočanov, ki so jo tako dolgo branili, oni storili napad na St. Marksovo linio, med tem ko je na drugi strani med Donavo in Belvederam več bataljonov kratki boj začelo. Ban je deržal po popolni premagi iz gostivnice pri rudečim petelinu (na poglavitni cesti) nagovor na mestnjane, ki je bil od njih z velikim veseljem sprejet in v kterim jim je brambo slobode obljubil in priložil, de ako bi sloboda v nevarnost priti imela, bi se on naravnost ljudstvu pridružil. Tisti dan so bile tedaj Leopoldovo, Jägerzeil, Landstrasse, Rennweg z Belvederam in Švarcenberskim vertam predobljene, v zadnimu je bil tabor storjen. Vnedeljo se je podal kos Vidna in popoldne je občinsko svetovavstvo pogodbo podverženja podpisalo, ktera je pa drugi dan, v ponedlek, ker se je bil prihod Madjarov zvedel in so se štuki premagajočih Hervatov slišali, gerdo prelomljena bila. Ker sim se bal, de bi pri grozovladi študentov prisiljen ne bil mesto braniti, sim se bil vmaknil v predmestje Landstrasse, kjer sim priložnost imel, se z Hervaškimi vojaki pomenkovati. Tu sim slišal že v ponedlek popoldne okolišine



zmage čez Madjare, ki so mende neizrečeno potolčeni bili; okoli 1500 de jih je bilo v Donavo pahnenih, osredje (centrum) je bilo prišlo med štuke križama in je večidel na polji ostalo. Bilo jih je okoli 20.000, nekaj dobrovoljcev in brambovcov, nekaj c.k. vojšakov. Artelaria in 1 regiment husarov je med bojam prestopilo k cesarskim. Med tem, ko se je ta bitva bila, je pa predmestje Landstrass vendar polno Hervatov in štukov bilo. Čez 80.000 mož in 200 štukov (topov) je imel Vindišgrec pod svojim poveljem. Vindišgrec je na Landstrasse razglasil zmago nad Madjari in po poslancu v mesto na znanje dal; ali ono se do torka opoldne podvreči ni moglo, ker je revolucionarna stranka še vedno pomoči čakala in Vindišgrecovim razglasu verjeti ni hotla. V torek bi bili vojšaki po povelji Vindišgreca, ki se je vedno na spremislenje Dunajčanov zanašal, imeli ne o poldne, ampak o polnoči boj začeti in samo, ako bi mestjani začeli, se jih berž lotiti. In res je krogla iz korotanskih vrat generala na Vidnu zadela, in to je bilo znamenje, kanonado začeti. Jez sim stal po treh po poldne pri Švarcenbergskim vertu, kjer je 16 topov stalo, ko pride adjutant z ukazom, streljanje pričiti. Berž je jelo strašno pokati na korotanske vrata od Švarcenbergskiga vrta in Vidna, od cesarskih hlevov na dvorne vrata, iz Jägerzeile na vrata rudečiga turna, iz Landstrasse so bile samo 3 bombe veržene. Po hudim boju čez 2 uri se je mesto podverglo, 5 bataljonov vojšakov večidel Hervatov je šlo „živio“ in „vivat“ kričaje v mesto, so oblegli vrata in terge in so lovili proletarje in študente.

Iščejo se sosebno: Robert Blum, Griener, Šite, Bem, tudi naš rojak Fister (po graških novinah je bil v Mödlingu na poti proti Štajerju vjet in k maršalu oddan) in Violand, ker so mende še po sklenjeni pogodbi ljudstvo nagovarjali k boju in dražili—in gotovo je cela levica v zboru saj nekoliko kriva, zakaj pripoveduje se, de je z madjarskim dnaram podkuplena bila; zatorej se g. Ambrožu ni prav dobro pri serci. Sodno preiskovanje bo ta reč že razsvetlilo in vedli bomo, kdo de so Austrie sovražniki. Novinar Tuvora je, kakor se pravi, Vindišgrecu izročil imenik vsih dražnikov in podpihovavcev, ali knez je tudi njega za zdaj shraniti pustil.

Znotrajno mesto je popolnoma zaperto, nihče ne sme na Glacis, zakaj povsod so vojaške trume nastavljene; v dvoru so Hervatje. Danas je šel Jelačić z Serežani čez Graben, kjer so mu „Vivat“ od vseh strani kričali.

Jez sim z več prostimi Hervati govoril in sim jih prašal, zakaj de so pred Dunaj prišli itd. in sim se začudil, de vse tako dobro vedo. Marsikak korporal je rekel: za Austrio i Slavjanstvo se sada vojujemo, — kazati čemo Madjaram i Bečliam, da smo i mi Hervati verni sinu svojega kralja; naš jezik jest jezik ju-nački, a Madjari hoče, da nas pomadjare. Veselilo me je viditi, kako se po bratovsko med seboj obnašajo brez razločka reda in časti in ako jih kdo po hervaško ogovori, prašajo začudjeni: „Od kuda jeste?“ Jaz sim Krajnac. „Živio vas Bog, i vi ste naš brat — naš ban in oficiri su nam kazivali, da i v Ljubljani ima ljudi našega roda.“ —

Naši krajnski poslanci se bodo mende po Ambrožu ravnali, ako hočejo v Kromeriz iti ali ne; kolikor smo se do zdaj od njih prepričali, bi, ako ne boljši, saj enako bilo, če tudi svoje pooblastenje iz rok dajo; Slovenija nima dosti od njih pričakovati. —

\* Feldmarsallajtnant baron Velden je za guvernerja za Dunaj in okolice izvoljen, dokler bo obseda terpela.

\* General Puchner, velitel v Erdelju, je (po Graških novinah) minister vojništva postal. Vindišgrec ima glavno stanišče v Senbrun, Jelačić pa na Landstrassi v poslopji Maksimiljanovim. Prehod iz mesta v predmestje je zopet odpert.

\* Iz Lvova (Lemberga) se zve, de so se

bili zlahtniki, narodna straža in proletarci, od Madjarov podšuntani, popolnoma spuntali, tako de je bilo mesto dne 3. List. 3 ure bombardirano, preden se je mir storil. — Na Ogerskim mende general Simunič čversto naprej gre proti Budapešti in konec Košutoviga gospodarstva se čedalje bolj približuje. —

### Slovenske dežele.

Komen 29. Kozoperska. Dolgo časa je preteklo, kar se niso slovenski ukazi, od našiga primorskiga vladarstva na deželo razposiljali, kakor se zdaj vidi; ker smo dobili v štirih jezikih natisnen ogovor, zavoljo odrajanja desetine ino quateresov duhovnam, ino pismo v slovenskim jeziku natisneno, od našiga ljubezniviga cesarja Ferdinanda na kmete.

Desiravno sosedje te soseske, ker so letos grajšini desetino perviga žita, ino popolnoma quateres g. dehantu brez vsiga zoperstavljanja odrajtali; vendar jim je bil zgorej imenovani ogovor dans na tanko po domače razložen, po katerim so vsi enoglasno poterdili, de vsaki de-lovc je svojiga plačila vreden.

Manifest na deželane so pa vsi z veseljem poslušali; čez to so se pa pertožili, zakaj de je Laham cena soli ponižana, drugim zvestim podložnim austrijskiga cesarstva pa ne? ino v resnici nimamo se le čez to, ampak tudi čez druge potrebe se oglasiti ino scer: Mi smo že ljubezniviga cesarja prosili, de bi se per nas gruntni davki enomalo ponižali, zavoljo tega, ker zemljomeri, kateri so naše zemljiša cenili, so ceno krasa previsoko proti drugim deželam povzdignili, ker niso prevdarili, de boršti (gojzdi) krasa majhen dobiček dajo, ino de se ne morejo drugih dežel borštam primerjati; ino de slabe pohlštva na krasu so nekatere previsoko z pohišnim davkam obložene, kar bi se ne bilo gotovo zgodilo, ako bi bli taki zemljomeri ino komisari naše zemljiša cenili, katerim je kras dobro znan; — pa vendar do zdej nam niso naše prošnje nič pomagale.

Ker smo na krasu do leta 1847 tri grajšinske komisije (Bezirke) imeli, so nam taiste vse proč potegnili, ino nas v štiri daljne komisije, do katerih po 4 ino še več ur hoda imamo, razdelili, in tako je skorej 15 tavžent prebivavcov skozi leto v grozne stiske padlo ino zdaj terpeti mora, ako se le ta brezvestna razdelitev v boljši prid krasa prebivavcov poravnala ne bo; v zdravilskih potrebah smo silno stiskani, ker je skorej cel kras brez dohtarjev ino zdravnikov; desiravno državi ravno tako davke odrajtvati moramo, kakor vsaki drugi državljani, pa vendar vidimo, de per eni komisiji soseski en dohtar ino en padar, prvi od države, drugi od komisije plačan svoj sedež ima; — zakaj mora pa toliko tavžent državljani v ti potrebi veliko pomanjkanja terpeti? — Po konstituciji se je nekaterim zapertim mestam vinska dacia enokoliko ponižala, nam se ni pa v tem nobena dobrota zkazala, ino posebno se pertožimo, de iz svojih tropin na lastnih zemljiših perdelanih, po svoji volji, jih obrniti ne moremo, ino iz njih žganja žgati ne smemo. Do zdej so nas naši naprejpostavljeni kakor sužnje držali, ino niso prevdarli, de smo iz kervi ino mesa, kakor oni, ino de v vsih zgorej imenovanih in drugih stiskah pomoči potrebujemo; zastonj je blo vse naše vpitje ino zdihovalje, ker oni so veliko bolj za se, kakor za kmeta ravnali.

Ker pa dobro vemo, de vse težave se nam ne morejo na enkrat polajšati, ino de država posebno v tih časih obilno več prihodkov potrebuje, kakor poprej, tako prosimo naše naprejpostavljene, de naj nas po moči iz zgorej imenovanih težav saj enokoliko odrešiti pripomorejo. Iz serca želimo tudi, de bi se sedanje puntanje dunajčanov vkrotilo, de bi se državni zbor mirno čez novo ustavo posvetovati vtegnil, per katerim bi se naše zgorej imenovane potrebe nam polajšati zamogle.

Mi tedej smo bli ino smo zvesti našimu ustavnimu cesarju Ferdinandu, ljubimo svoje

naprejpostavljene, pa zavoljo tega svoje potrebe na znanje damo, de se našim naprejpostavljenim oči odprejo, ino de vidijo, koliko de je nam pomoč potrebna.

A. B.

Iz Cela. Latinske šole se začnejo v Celi 4. tega mesca. Učenci se bodo tudi slovenskiga jezika učili, in sicer tisti, ki še dozdej tega jezika niso govorili, vsako nedelo in četrtek; drugi pa vsaki torek. Po sklepu visokega šolnega ministerstva 23. velk. Serpana 1848 št. 5303 je postavljen za načasnega učitelja Slovenskega jezika Profesor Valentin Konšek.

### Moravia in Silezia.

V Berni je bil dne 29. in 30. Kozoperska mali punt delavcov našuntanih od demokratov, zavoljo pokorenja Dunaja; je bil pa vendar koj vdušen, ker se je narodna straža vojšakam pridružila; v „Narodnih novinah“ imenuje H. Borovski-ta ropot (ali kraval) mačjo muziko, ktero so si Bernski Frankfurtisti sami sebi napravili. —

Moravske Noviny, ktere v Bernu na deželne stroške v českim jeziku izhajajo, in ki jih gg. Klacel in Šembera v red devata, povedo:

Iz Kromeriza 29. Koz. Nam se bo ta čast skazala, de se bo v našim mestu ustavno pismo, na ktero že tako željno gledamo, do konca dognalo. Že čez 300 staniš je že pripravljenih za zbornike. Smejati smo se mogli, ko smo po časopisih brali, de se je naše mesto po svetu Palackiga, kot nar bolj slavjansko na Moravskim za to izvolilo. Ako bi le res bilo, pa je vse drugači! Naš nemški gimnazium je že priskerbel, de se domorodni duh izbuditi ne more, in uradniki se protivnike Slavjanov, zlasti pa Čehov kažejo. —

Po novim planu bi se imel pri nas ustanoviti moravski gimnazium in že letas veroznanstvo, zemljopis in zgodopis po moravsko učiti; ali mi ne vidimo k tem nikakoršnih priprav. —

Pražko odborstvo, ki se je bilo za Dunaj potegnilo pri Cesarju, ni dobilo povoljniga odgovora; zastran sprijetja, od kteriga nekteri pišejo, de je razžalijoče bilo, bodo ti poslanci sami razlago občinstvu podali. —

### Ptuje dežele.

Nemška. V Frankobrodu se še vedno naprej pogovarjajo, kako da bi našo cesarstvo oslabili in na zadnje razdjali; v zadni seji so sklenili, de bojo posamezne vladije po nemškim le toliko oblasti imele, kolikor jim jo bo frankobrodski zbor odločil, to je z drugimi besedami: Naš cesar in mi bomo le to storiti smeli, kar nam bojo Frankobrodski nemconi dovolili. Slovenci! to in še več takih sklepov je sklenila frankobrodsko kovarna, o kterih mi serd in žalost ne pripusti daleč govoriti. In vunder še sedejo trije vaših poslancov: Šrot, Ložan in Gold; četerti L. Lukman, Aversbergov namestnik se tudi že pripravlja na pot, terdivši, de nam le od Nemcov sreča zamore zasijati. O zmota ali pa serca popačenost! — *Francozka.* Te dni je v Parizu narodni zbor dokončal svoje pogovore o prihodni ustavi Francozke dežele. Zdej bi imela volitev predsednika slediti, vunder so jo preložili na 10 dan prihodniga mesca; kakor se vidi, se bo volitev le okolo Kavajnika in V. Bonaparteta sukala. — *Pruska.* Predlog zavoljo odpravljenja zlahtniga stanu je državni zbor v Berlinu z 193 proti 159 glasmi zavergel. — *Laska.* Kraljevski Neapolitanski vojšaki so na otoku Sicilia mesto Messina posedli in svoje perve straže do Barcelone raztegnili. V Genui je med vojšaki, udi italijanskiga družtva, boj vstal, ki se je z tim potolažil de je po sovetu vladije duhovne Luigi Grillo Genuo zapustil. Po pismih iz Turina se da soditi, de to jesen ne bo vojske na Laskim. — *Jonski otoki.* Na otoku Kefalonia je punt vstal, ki se zmira bolj razširja. Geslo na zastavah puntarjev je: sloboda in zjedinjenje z Greškim kraljestvom. Jonska vladija je bila prisiljena otok Kefalonia v stan obsede postaviti.



## Nepolitiški del.

### Pervi slovenski pesnici Fani Hausman \*)

Za pevke slovenske  
Živim in gorim.  
Vodnik.

Na drevesu tam sedela  
V gaju tičica je zala,  
Se po vejicah zibala,  
Spomladansko milo pela:

Hvala Bogu! zima studna,  
Ki mi matico vmorila,  
Zdaj je vender pobegnila,  
Spomlad zori sadabudna.

Priletite vkup sestrice,  
Venca se nevesta krasna, —  
Zlega naj se pesem glasna,  
Kak nam draga prerodnica.

Vejea vejčici šumljaje  
Vetrič tico oponaša,  
Gora, dolček jo oglašja,  
Jek zapoje na vse kraje.

In sestrice mile tice  
Hitro vkupej priletijo,  
In stoglasno zvergolijo  
Slavne pesmice, hvalice.

Vse je živo, vse prepeva  
Z glasam glas se bistri vjema,  
Poslušavcem serce vnema,  
Potopljeno v radost dneva —

V slavo dneva — ko jim Vila  
Glase perve zdaj zapoje,  
In rojake zbuda svoje,  
Oj Slovenka, pevka mila.

Pevaj, pevaj še, pesnica,  
Struna naj ti ne zastane,  
Ki sestrice blage gane,  
Ko prerokna kukovica.

Venca mati se velika,  
Mati Slava, naša mati,  
Čas, sestrice, je spevati,  
Kar jo v zlahtno serce mika.

Lovre Toman.

### Slovaki.

(Hurban v českých Nar. novia.)

Pravica ne dremlje, ako bi tudi narodi zadremali. Po tisučletnih spanji naroda slovačkiga — se je zdaj zbudila njega duša, ali se saj zdravljuje čedalje bolj in daja iz sebe znamenje globokiga vira življenja. In pravica večna se tudi k temu narodu bliža, po dolgi nesreči k zemlji sklonjenimu, prijeti ga za roko in ko bič maševanja peljati na polje djanja k izpolnenji svojih izrekov nad narodni. Saj jez si drugači razjasniti ne morem sedajne dobe, te dobe, v kateri je tandem aliquando tudi mojemu narodu zarumenila danica življenja. Večna Nemesis je obudila narode — in z njimi tudi Tatere (Karpaten) pleme doslej sužno-mirno. Kako globoko je ta rod padel bil, spričuje narnovejši skušnja, ta grozna skušnja, ktera skušati bi se nikoli nadali ne bili. Narod slovaški (slovenski) je, kadar so se drugi narodi vzdigovali, sam ležal z herkanjem lastniga spanja oglušen, ko so ga njegovi lastni sinovi budili, jih je sam izganjal, clo njegovi preroki, ki so ga v času revopolniga miru drabili, so ga zdaj, kadar se je on izbujevati počel, opustili — in od sto in sto slovaških agitatorjev nenajdeš zdaj na Slovaškem le deset in še ti se morajo po gorah skrivati! Naši duhovni, naši pevci, naši govorniki, naši korifeji, naši patriarhi — vsi so omolkli in so k djanju nagneni narod opustili, prodali, sramotno izdali. Nečem imen v ti za nas pregnance žalostni dobi na znanje dajati; one se same ovadijo znateljcem stopinj in nagibov slovačkiga narodniga življenja. Duhovenstvo pak ravno tako gleda na sramoto kot na slavo sinov in hčeri svojiga naroda. Dosti je na tem, de je rod slovaški globoko padel bil, kadar so ti, ki so serčno stali na njega čelu, dokler je narodnost v besedah in v literaturi obstala, od sramotniga strahu se navzeli, ko je bilo treba narodoslavnih del (činov).

\*) V 18. listu Celjskih slov. Novin se je brala mična pesmica, ki jo je ona, prva Slovenka zapela.

Kdo bi ne obupal — ako vidi te naše vnete moze, kteri so nedavno iz priznic, iz učiteljskih stolic, iz časopisov, iz potopisov in učenih knjig na nas vpili: Dajte nam priložnost, vmreti za narod, pa bomo serčno vmerli, zakaj boljši je vmreti, kot sramotno z celim narodom živeti — kdo bi, pravim, ne obupal, ako vidi zdaj te ljudi, kako sedijo tiho v koti, kako podpisujejo obsodbe svojih bratov k vislicam, kako se silijo in vrivajo v prijateljstvo naših sovražnikov, kako odprsegajo Slavjanstvu, kako gredo v madjarskih verstah proti svobodi svojiga naroda, kako po babje iz versta bojovavcov naših pobegujejo.

Ta plašni rod — je zaverjel vse ideale svoje od blagovitosti in slave svojiga naroda, je zagnal iz straha svojiga zbajeniga serca v prah vse nade boljši prihodnosti. In to vse takrat, ko se narod počenja izbujevati. Nase nade so se jele izpolnovati zastran zdraviga naroda, in upali smo, de, kadar ti junaki besede v to vrenje mladiga mladiga naroda svoj goreči glas pridenejo, de se naše nade razvijejo in se v slavnih delih razodenejo. Ali ah! naš up je ogoljufan: jasno obnebe naših razgledov se je na hip zamračilo, skrilo se v gostih meglah, in znajšli smo se v temi zmot neupnih! Zagromeli smo tedej z napetim in obupnim glasom pri končanju slovaskiga naroda, in glej — iz nenada se novo obnebe jasni, podobe se na njem kažejo, tode druge podobe so pred bile, druge podobe so zdaj, drug je kričal pred, drug dela zdaj! Bačovi posmehovani, Kopaničani sramoteni, mladenči grajani, neumni, negodni, fantasti in Bog ve kaj — se pokazujejo v boju za slavo naroda! Pa modri — pa slavni — in skušani, in — in — ah teh nevidiš zdaj več!

Novi svet postaja na Tatrach; ločite se in orodne gorode duše, navajene na prijateljstvo znanih oseb, ločite se od svojih prijatlov, oni so odvmerli dušno zavoljo telesniga strahu, in navadite se na nove podobe, od katerih sim pisal, od katerih ho pesem donela, od katerih se pohvalni govori glasili bodo! Novi svet v Tatrach vstaja, svet podob dozda ne v literaturi, ne v salonih, ne v zborih, ne pri tronu znanih!

Le nekoliko obrisov hočem tu podati od teh oseb, ki so se zadnjič v tem boju Slovakov zoper Madjarsko divjost izkazali. Nekterih imen ne vemo drugih pa tu omeniti hočem.

Pri bitvi v Miavi se je nek Kopaničar z pravim polenam podal med madjarske stražnike in in je kričaje na kompanio na hribu stoječo: „Sem bratje, tu so ti Madjari, de jih potolčemo“ od deset madjarskih krogel zadet padel. Pozneje je drug kmet iz Kopanie zašel voz madjarsk z municijo, na katerim sta bila en vojak in en stražnik z nabitma puškama v njegovo brambo. Ta sta pustila kmeta za deset korakov k sebi pristopiti, pa sprožila na-nj, ker ga pa zadela nista, je on vojaka prebodil z razelnam in stražnika z vozom pa zajel, sosebno, ker so tudi ženske iz bližnjih koč Slovaku na pomoč prihiteli. Ko je bila Miavska bitva že tako nesrečni konec vzela, je bilo ostalo še 16 stvelcov, med njimi brata Polešnjakova, Moravana in brata Borikova, Slovaka, na nekem hribcu; imeli so sovražnika le kakih 80 korakov pred sabo. Teh šestnajst junaških Slavjanov je deržalo sovražnika od desete v jutro do treh popoldne in tako srečno so streljali v trumo iz vojakov in gardistov obstoječo, de jih niso mogli na dva voza pobrati in de so pri odhodu mogli mertve raz voz metati. V celi bitvi pri Miavi je le 5 naših padlo, ktere so Mijavani pogrebili, kakor pa ondetni stanovavci spričujejo, so peljali proč Madjari napred pet in pozneje dva voza. Veliko proč verženih merličev so mogli Mijavani zakopati. Unimu pri municiji vbitimu so postavili Madjari spominik, kot praviijo, za dokaz slavyanske divjosti!!

Mijavska bitva bi bila gotovo za naše dober izid imela, ako bi drugi dobrovoljci unim 16 enaki bili, in ako bi bilo ljudstvo v takim številu sem prišlo, kot en dan popred v Stari Turi! Tem 16 gre čast in slava. Izgled Borikovec in Polešnjakovec, in pa vseh šestnajst dobro zadevajoče krogle — naj bodo zercalo vsem dobrim junakam, ki bodo hotli kri prelivati za slobodo slovačkiga naroda!

Dne 22. Kimovca je bila Brezova od treh strani napadena od 4 oddelkov sovražnih, pa so se narod slovaški in dobrovolci njegovi srečno iz nevarnosti spravili in so sovražnika pregnali, in so se zajeli nekoliko vina, municie, nekaj Madjaronov in več konj.

(Konec sledi.)

### Govor Bakunina,

dne 29. Listopada 1847 v polskim zbirališu v Parizu.

(Konec.)

De ta pregled sovražnikov Ruske vlade do konca doženem, vam moram na zadnje povedati, de je med zlahtno mladostjo mnogo učenih, plemenitih, rodoljubnih, ki nad sramoto naše Domovine zarude in so zavzeti zavoljo njeniga strašniga stanu, ki neradi nosijo okove sužnosti, ki stojijo proti Caru in njega vladi z nepotolažljivo jezo. Verjemite, de pri Rusih ne manjka revolucionarnih življev! Rusia se zdravljuje, poželjati jame, preševa svoje moči, spoznava sebe, zbira se in doba ni dalječ, ko se velika nevihta, nevihta v oteitbo nas vseh vname!

Gospodje, v imenu te nove družbe, tega praviga ruskiga naroda, pridem prosit vas, de bi k njem pristopili.

Misel revolucionarniga združenja med Ruskim in Polskim ni nova. Je bila dobro zapopadana, kar se iz punta v letu 1824 pokaže.

Gospodje, spomin, kteriga tukej obudim, napolnuje dušo mojo z ponosom. Zakletniki ruski so prvi poravnali mejo, ki je nas ločila. Pomislivši le na rodoljubje svoje so vkljubovali vsem predsodkam, ki so vam že zoper vse, kar se je Rus imenovalo, prirojeni bili, so persli prvi k vam, brez nezaupnosti, brez zastave; so prišli k vam, predložiti vam vzajemno ravnanje proti vzajemnimu sovražniku, proti našimu edinimu sovražniku.

Odpuste mi, gospodje, ta občut ponosa, ki se mi vsili. Rus, ki svojo domovino ljubi, ne more hladno od teh mož govoriti; oni so naša narečistejši hvala; — in jez se srečniga štejem, de morem to izreči očitno v sredi tega velikiga in zlahtniga zbirališa, v sredi polskiga družtva, to so naši svetniki, naši vitezi, mučeniki naše slobode, preroki naše prihodnosti! Iz visokosti njih vislie, iz Sibirskih dolov, kjer še žalujejo, so bili naša oteitba, naša luč, izvir vsih naših dobrih misel, naša straža proti hudobnim nasledkam despotizma, naša preskušnja pri vas in pred celim svetom, namreč, de ima Rusia v sebi vse, kar je k slobodi in pravi velikosti potreba! Sramota, večna sramota vsakimu izmed nas, kdor bi tega ne spoznal.

Gospodje, opiraje se na njih velike imena, in pribezaje pod njih močno brambo, se vam predstavljam ko brat, — in vi me ne zaveržete. (Iz vseh strani: Ne, ne!) Nimam nikakorsne postave za se, de bi k vam tako govoril, ali mislim, brez nar manjši nečimernosti, de v tem visokim, posvečenim trenutji, sam ruski narod k vam govori. Nisim samodini Rus, ki Polsko ljubim in ki se čudim nad njo tako živo, tako iskreno, tako goreče skupej, s takim kesam in upam, de vam razodeti ne morem.

Prijatlov, znanih in neznanih, ki so z mojimi čuti, z mojimi mislimi oživljeni, je mnogo, in meni bi bilo prav lahko to dokazati, z odkritjem djanj in imen, ako bi se ne bal zastonj osebe v nevarnost pripraviti. V njih imenu, gospodje, v imenu vsega, kar živi in kar je zlahtniga v moji domovini, podam vam bratovsko roko.

Pomirenje Rusie z Polskim je nezmerno delo in zasluži, de bi se človek ves temu izročil. Je oslobodenje iz sužnosti 60 milijonov ljudi, je oprostenje vseh slavyanskih narodov, zdihavajočih pod ptujim jarmom, je na zadnje pad, pad neogiblivi despotizma v Evropi!

O, de bi prišel dan, veliki dan vmirenja; doba, v kateri si Rusi združeni z vami z enakimi čuti, bojevavši se za taisto reč in zoper vzajemniga sovražnika, zadobé pravico z vami zapeti vašo narodno pesem polsko, to himno slavyanske slobode:

Ješče Polska niezginela. (Iz Lipa Sl.)

| Žitni kup.               | V Ljubljani  |     | V Krajnji    |     |
|--------------------------|--------------|-----|--------------|-----|
|                          | 4. Listopada |     | 6. Listopada |     |
|                          | gold.        | kr. | gold.        | kr. |
| Srednja cena 1 mernik.   |              |     |              |     |
| Pšenice domače . . . . . | 2            | 24  | 2            | 20  |
| » banaske . . . . .      | 2            | 24  | 2            | 40  |
| Tursice . . . . .        | —            | —   | 1            | 36  |
| Sorčice . . . . .        | —            | —   | 1            | 52  |
| Reži . . . . .           | 1            | 15  | 1            | 30  |
| Jecmena . . . . .        | —            | —   | —            | —   |
| Prosa . . . . .          | 1            | 24  | 1            | 14  |
| Ajde . . . . .           | 1            | 8   | 1            | 10  |
| Ovsa . . . . .           | —            | —   | —            | 42  |